

Teollisuuspolitiikan näkymät ja ajankohtaiset kasvutoimet

Kasvuriihi-hankkeen valmisteluryhmä 31.10.2024

Kansliapäällikkö Timo Jaatinen, TEM

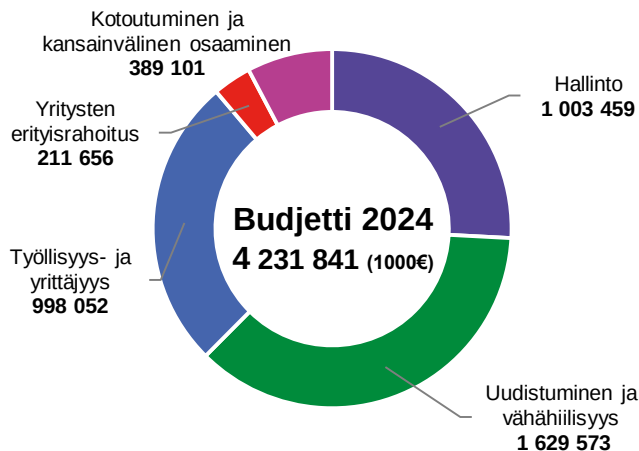


Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TEM-hallinnonala 2024



n. 13 000 htv





Luomme kestävän kasvun edellytyksiä

**Elinkeinoelämä uudistuu ja
alueiden elinvoima vahvistuu**

**Työllisyys kasvaa ja osaavan
työvoiman saatavuus paranee**

**Puhtaat investoinnit
edistävät ilmastotavoitteita**

POIKKILEIKKAAVAT TEEMAT

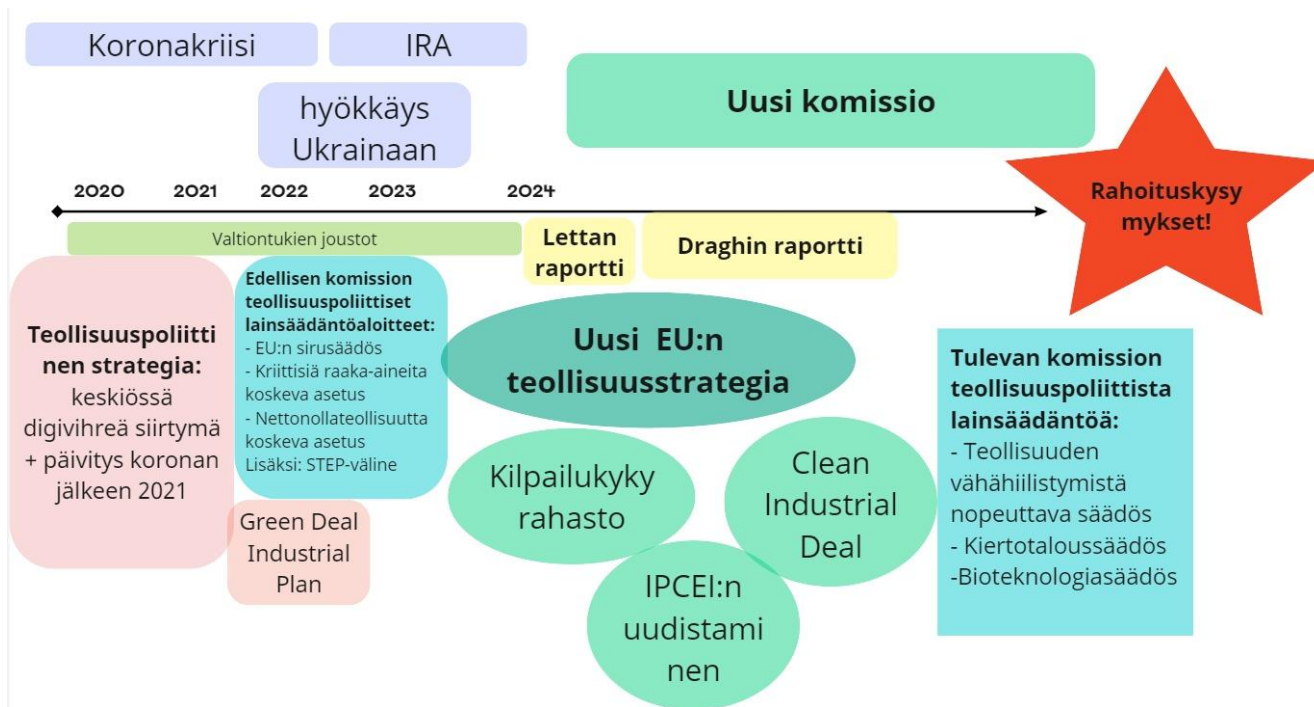
Julkisen talouden kestävyys
Kokonaisturvallisuus, huoltovarmuus ja riskienhallinta
Pitkäjänteinen ja tuloksellinen EU-vaikuttaminen
Mahdollistava sääntely, digitalisaation ja tekoälyn edistäminen
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Toimintaympäristön muutokset haastavat Suomen päivittämään teollisuuspolitiikkaa



- Valtion rooli yrityssektorilla on vahvistunut, johtuen kriiseistä (pandemia, Venäjän sotatoimet...) sekä pidempiaikaisista kehityskuluista (digitalisaatio, ilmastonmuutos, geopoliittiset jännitteet...)
- Markkinoiden toimivuutta painottavan politiikan rooli on pienentynyt ja kilpailukyvyn puutteita paikkaavat valtiontuet ja protektionismi kasvaneet
- Suurvaltojen kilpailu näkyy monenkeskisen sääntöjärjestelmän ongelmina ja maailmantalouden blokkiutumisenä. Heijastuu kaupan avoimuuteen ja arvoketjujen toimintaan.
- ETS-ilmaisjaon päättyminen 2034 on ankara kannustin hiilivapaaseen tuotantoon
- Investointikustannusten nousu on saanut investoijat epäröimään
- Osaajien saatavuus pullonkaulana monilla aloilla
- Samalla Suomen tulee kyetä vauhdittamaan kasvua julkisen talouden tasapainottamiseksi.
- Uhkien rinnalla on myös mahdollisuuksia, liittyen mm. puhtaan siirtymän investointiaaltoon, Nato-jäsenyyden mahdollistamiin kumppanuuksiin (jäänmurtajat, kvantti...)

EU:n teollisuuspolitiikka taitekohdassa

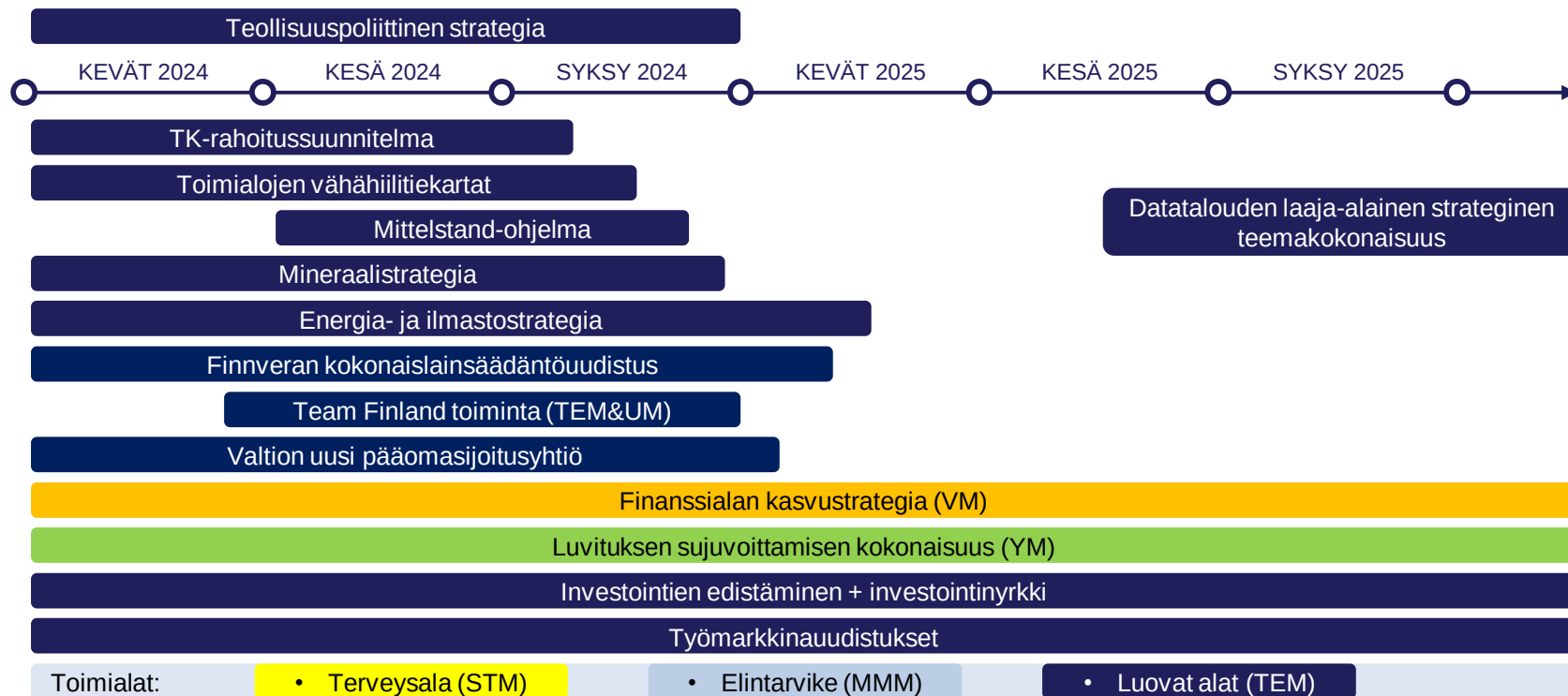


Uuden komission teollisuuspolitiikka



- Uusi komissio tulee olemaan investointien komissio, EU-rahoituksen rooli tässä yksi merkittävimmistä kysymyksistä, mm. Euroopan kilpailukykyrahasto. Julkisen rahoituksen keinovalikoima myös yksi poliittisimmista kysymyksistä.
- Vähähiilistyminen ja kilpailukyky on uuden komission agendalla kytketty yhteen. Komissio jatkaa ainakin osittain Green Dealin viitoittamalla tiellä.
- Clean Industrial Plan ensimmäisen sadan päivän aikana. Keskiössä on varmistaa yrityksille pääsy edulliseen, kestävään energiaan ja raaka-aineisiin.
- Innovaatioiden merkitys sekä teollisuuden tarvitsema osaaminen myös vähähiilistymisen näkökulmasta tulevat olemaan keskiössä, samoin energiaverkot ja energian hinta.
- Julkisten tukien käyttö enemmän IPCEI-tyyppisiin projekteihin ja samalla prosessin yksinkertaistaminen, rahoituksen saamisen nopeuttaminen ja soveltamisalan laajentaminen strategisten investointien ja politiikkatavoitteiden edistämiseen paremmin sopivaksi.
- Teollisuuspoliittista lainsäädäntöä mm. teollisuuden vähähiilistymistä nopeuttava säädös tukemaan teollisuuden siirtymää ja kanavoimaan investointeja infrastruktuuriin ja energiaintensiivisille sektoreille.

Keskeisiä hallitusohjelman toimenpiteitä kestävän kasvun vauhdittajaksi



Kehysriihen kasvupaketti 04/2024



Suurten teollisten investointien verohyvitys ja suora tuki

- Tavoitteena saada sähköä hyödyntäviä suuria teollisia investointeja liikkeelle EU:n TFTC:n puitteissa 31.12.2025 mennessä päätetyille investointihankkeille.

Valtion uuden yhdistetyn pääomasijoitusyhtiön toimintakyvyn vahvistaminen

- Vahvistetaan uuden Tesi-konsernin mahdollisuuksia edistää teollisuuspoliittisten kärkihankkeiden toteutumista allokoimalla valtion sijoitusomaisuutta uudelleen yhteensä 300 milj. eurolla (100 milj. €/v) uudelle pääomasijoitusyhtiölle.

Fingridin ja Gasgridin investointikyvystä huolehtiminen

- Huolehditaan Fingridin ja Gasgridin investointikyvystä, jotta verkot eivät muodostu markkinoiden tarvitsemien investointien pullonkaulaksi missään päin Suomea.

Talous- ja tuottavuuskasvun tukeminen T&K-panostuksilla

- Valtion T&K-panostusten kasvattaminen erityisesti yritysten T&K-toiminnan tukemiseen, parlamentaarisesti sovitun T&K-menojen 4 % tavoitteen mukaisesti.

Teollisuuspoliittinen strategia: Avainkysymykset ja tavoitteet



Avainkysymykset	Tavoitteet
Vakiintuneiden teollisuudenalojen uudistuminen	Kasvatetaan arvonlisää ja tuottavuutta aineettoman pääoman avulla
Uusien kasvualojen vahvistaminen	Tehostetaan julkista rahoitusta yksityisen rahoituksen vivuttamiseksi
Investointien saaminen Suomeen	Kasvua tutkimuksesta, innovaatioista ja kansainvälisistä verkostoista
Osaajien saatavuuden varmistaminen	Hyödynnetään puhtaan siirtymän sekä bio- ja kiertotalouden mahdollisuudet
	Panostetaan logistiikkaan, infrastruktuuriin ja teollisiin keskittyisiin
	Kehitetään toimintaympäristön kilpailukykyä investointien houkuttelemiseksi
	Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus

Teollisuuspoliittinen strategia: Toimenpidesuosituksat



- Todetaan kunkin seitsemän tavoitteen osalta jo käynnissä olevat hallituksen hankkeet
- Ehdotetaan lisätoimia haasteisiin, joissa julkisen vallan toimilla voidaan tuottaa lisäarvoa
- Kunkin teeman osalta tunnistetaan tuotetaan EU:n teollisuuspolitiikan keskeisimmät kysymykset
- Strategia perustuu **ensisijaisesti horisontaalisiin**, uudistumista tukeviin toimenpiteisiin, joilla kohennetaan teollisuuden yleisiä toimintaedellytyksiä ja vaikutetaan yritysten toimintaympäristöön toimialasta riippumatta, vääristämättä markkinoita.
- Mikäli strategiassa ehdotetaan **kohdennettuja toimenpiteitä**, tulee niiden ratkaista tehokkaasti joku tunnistettu ongelma, joka ei ratkea yksityisten markkinoiden toimesta.
- Strategian käsittely ministeriryhmässä ja luovutus ministeri Rydmanille marras-joulukuussa 2024